

Abordatge tàctil-cinestèsic per treballar la percepció mitjançant les AVD

Currículum vitae

El Servei de Rehabilitació Neurològica del Bages (SIRN Manresa) és un centre assistencial de règim ambulatori, on un equip de diferents professionals especialitzats en la neurorehabilitació treballem de forma interdisciplinària amb persones amb tot tipus d'afectacions del sistema nerviós central i perifèric, oferint un servei de rehabilitació integral i personalitzada.

Tot l'equip humà compta amb algunes formacions, que considerem bàsiques, essencials i transversals per l'atenció global de les persones amb alteracions neurològiques. Sempre treballem de forma conjunta, posant al pacient en el centre de les intervencions (ja siguin guiades pel fisioterapeuta, el logopeda, el neuropsicòleg, el terapeuta ocupacional...), i partint de les seves capacitats i necessitats, a través d'activitats significatives per cada persona.

Actualment, dues professionals de l'equip, realitzem i oferim cursos sobre l'abordatge tàctil-cinestèsic del pacient neurològic amb alteracions perceptives, a través de les AVD. Ens presentem:

Sandra Castellà Hernández, Fisioterapeuta col. nº 8695 (2009) i psicòloga (2019).

Formada en Basale Stimulation ®, Affolter ®, concepte Bobath, Exercici Terapèutic Cognoscitiu (Perfetti), mètode RIC (Intense and continuative motor rehabilitation), Neurorehabilitació (per la Universidad Católica de Valencia).

Més de 11 anys d'experiència en el tractament de pacients neurològics adults. Actualment desenvolupant la tasca professional com a fisioterapeuta neurorehabilitadora al SIRN Manresa (des del 2009), dins d'un equip interdisciplinari de neurorehabilitació, en el que es lluita pel desenvolupament constant de formes de treball que siguin d'ajuda efectiva pels pacients neurològics.

Entrenadora, fisioterapeuta i coordinadora del Manresa Wheelchair Rugby (des de 2018).

Col·laboradora de la UCC en la formació pràctica dels alumnes del grau en fisioteràpia. Col·laboradora amb diferents centres universitaris en la formació pràctica dels alumnes de màster en neurorehabilitació. Col·laboradora amb la Marató de TV3 en les campanyes de divulgació i sensibilització per promoure la recerca biomèdica i la participació ciutadana de las malalties tractades anualment.

Clara Vilageliu Codina, Fisioterapeuta col. 9197 (2010).

Formada en Basale Stimulation ® (bàsic i aprofundiment), Affolter ®, Water specific Therapy and Point Program Halliwick in neurology (pediàtric i adult). Postgrau en Pediatria (per la Universitat Internacional de Catalunya).

Més de 10 anys d'experiència en el tractament de pacients neurològics adults i pediàtrics. Actualment desenvolupant la tasca professional com a fisioterapeuta neurorehabilitadora al SIRN Manresa (des del 2010), dins d'un equip interdisciplinari de neurorehabilitació, en el que es lluita pel desenvolupament constant de formes de treball que siguin d'ajuda efectiva pels pacients neurològics.

Col·laboradora de la UCC en la formació pràctica dels alumnes del grau en fisioteràpia. Col·laboradora amb la Marató de TV3 en les campanyes de divulgació i sensibilització per promoure la recerca biomèdica i la participació ciutadana de las malalties tractades anualment.

PROPOSTA FORMATIVA

Per percebre utilitzem moltes modalitats sensorials; però, sens dubte, el sistema més important i complex és el sistema sensorial tàctil-cinestèsic. De fet, és el sistema més rellevant pel desenvolupament del nadó des del moment del naixement.

La Dra. Felice Affolter (mestre d'educació primària, mestre de nens sordmuts, llicenciada en psicologia clínica de la mà de J. Piaget i doctora en patologia auditiva i del llenguatge), després de molts anys d'estudi, va arribar a la conclusió de que les interaccions tàctil-cinestèsiques que el nen realitza amb el seu entorn són la base pel seu desenvolupament.

A partir del moviment i de l'entorn, el nen descobreix que els objectes i el seu propi cos poden moure's i posar-se en relació. Aquest descobriment és el que li permetrà al llarg del seu desenvolupament "resoldre els problemes" que se li presentin en la seva interacció amb l'entorn (obrir una porta, agafar un objecte, treure una jaqueta, posar-se una bata...).

La comprensió de les relacions causa-efecte i la seva resolució, seran la base per obtenir les capacitats més abstractes (memoritzar, organitzar espai-temporalment les informacions, desenvolupar el llenguatge...). En conseqüència, si les arrels tàctil-cinestèsiques "fallen" a causa d'una lesió cerebral, la capacitat per interactuar amb l'entorn queda reduïda. Sovint, símptomes com respostes agressives, to muscular inadequat, por, dificultat en la manipulació d'objectes, problemes amb el llenguatge, la memòria, hiperactivitat.... poden millorar si oferim a la persona informació tàctil suficientment estructurada que l'ajudi a saber en tot moment on està el seu cos, on està l'entorn immediat i, en conseqüència, saber què està passant en aquell moment.

La vida diària ens ofereix molts problemes que cal solucionar; des de que ens despertem fins que anem a dormir, cada acció pot resultar un problema per resoldre pels nostres pacients. Per això, cal utilitzar les AVD per a fer la nostra teràpia. Resulta excepcional, ajudar a les persones amb dany cerebral a organitzar la informació perceptiva a través de les activitats de la vida diària.

Aquesta és la base de la qual parteix aquesta formació, que té l'objectiu de donar eines per ajudar a les persones a organitzar millor la informació perceptiva.

OBJECTIUS

Objectius generals

1. Promoure la formació continuada del col·lectiu de professionals que treballen amb dany cerebral per aconseguir un major desenvolupament laboral.
2. Dissenyar exercicis i activitats terapèutiques avançades i significatives, per patologies i alteracions neurològiques a partir de les AVDs.
3. Maximitzar el treball interdisciplinari en el servei de rehabilitació.

Objectius específics

1. Comprendre la influència de la percepció en altres aspectes de la persona (cognició, moviment, comportament...).
2. Conèixer l'evolució tàctil-cinestèsica dels 0 als 2 anys de vida.
3. Conèixer les bases d'intervenció a través del sistema sensorial tàctil-cinestèsic en situacions de la vida quotidiana (per pacients amb afectacions des de poc a molt greus).
4. Adquirir nous coneixements que ajudin a les persones amb greus discapacitats a desenvolupar-se més adequadament en la seva vida.

CONTINGUTS

- Introducció
- Bases teòriques, premisses i sistema tàctil-cinestèsic.
 - Pràctica 1:
 - 1a pràctica vivencial per entendre el sistema tàctil-cinestèsic.
- Evolució tàctil-cinestèsica dels 0 als 2 anys de vida
 - Pràctica 2: pràctica vivencial per entendre el sistema tàctil-cinestèsic.
 - Pràctica 3: pràctica vivencial prensió
- El rendiment perceptiu
 - Rendiment modal
 - Rendiment intermodal
 - Rendiment serial
- Les relacions topològiques i el model de les arrels
 - Pràctica 4: activitat vivencial per relacionar les arrels (unitats de interacció tàctil-cinestèsica) i la cognició.
- Tècniques per intervenir en els esdeveniments quotidians
 - Activitats bimanuals
 - Activitats sense participació bimanual
 - Anàlisi de vídeos
 - Pràctiques 5, 6 i 7:
 - Exercicis vivencials d'acompanyaments informatius en una AVD.
 - Activitats per vivenciar, experimentar i practicar les tècniques a través d'AVDs.
 - Exercicis per aplicar i integrar les tècniques apreses.
- Importància de la comprensió per la producció
 - Pràctica 8: activitat vivencial sobre la importància del sistema tàctil-cinestèsic
- Aspectes complementaris
- Possibles observacions i avaluació de l'activitat i dels canvis en la interacció amb l'entorn.
- Anàlisi de la pròpia pràctica
- Bibliografia

METODOLOGIA

Curs fundamentalment pràctic, per afavorir la interiorització dels continguts y el maneig de diferents tècniques i maneres de intervenció tàctil-cinestèsica.

S'utilitzarà una metodologia activa i participativa. La part teòrica es desenvoluparà mitjançant l'exposició dels diferents continguts amb presentacions multimèdia. Realitzarem alguna lectura relacionada i visualitzarem i analitzarem vídeos de casos clínics.

La part pràctica permetrà que l'alumne pugui realitzar diferents activitats experimentals i construir exercicis terapèutics de forma grupal. Es promourà el raonament clínic i la pràctica reflexiva.

Es realitzaran sessions pràctiques on es duran a terme les diferents tècniques de tractament proposades, en parelles.

Aportació de coneixements dels alumnes per enriquir la formació.

A QUI VA DIRIGIT?

Aquest curs va dirigit a tots els professionals que treballin en l'àmbit de la neurorehabilitació: fisioterapeutes, terapeutes ocupacionals, psicòlegs, logopedes, mestres, personal de suport... Així com estudiants de 4t de grau que estiguin interessats en aquest àmbit.